

فریمتتاهیان

تاریخ مختصر هزار جریب

، دودانگه و چهار دانگه

دکتر محمدعلی نوری (خوش رودبان)

انتشارات دانشگاه

فریمشاهیان

تاریخ مختصر هزار جریب (دودانگه و چهار دانگه)

دکتر محمدعلی نوری (خوشرودباری)

انتشارات شلفین

چاپ نخست - ۱۳۹۶ - ۱۰۰۰ نسخه

✧ سرشناسه: نوری خوشرودباری، محمدعلی، ۱۳۴۸

✧ عنوان و نام پدیدآور: فریمشاهیان، تاریخ مختصر هزار جریب مازندران / محمدعلی نوری (خوشرودباری).

✧ مشخصات نشر: ساری، شلفین، ۱۳۹۶

✧ مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص.

✧ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۰۰-۲۱۵-۱

✧ عنوان عطف: تاریخ مختصر هزار جریب مازندران.

✧ موضوع: هزار جریب -- تاریخ. فریم -- تاریخ

✧ وضعیت فهرست نویسی: فیبا

✧ رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ ن ۱۷ هـ/ ۲۱۲۷ DSR

✧ رده بندی دیویی: ۹۵۵/۲۲

✧ شماره کتابشناسی ملی: ۲۷۴۶۴۱۴

تلفن: ۰۱۵۱-۲۲۷۶۹۰۰

مازندران، ساری

Email: shelfin_sari@yahoo.com

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۹	فصل اول: اشنایی با هزارجریب
۴۱	فصل دوم: هزارجریب از آغاز تا پیدایش سلسله باوندیه کیوسیّه
	فصل سوم: هزارجریب از تکمیل سلسله باوندیه کیوسیّه (با مرکزیت فریم)
۵۱	تا پایان این سلسله
	فصل چهارم: هزارجریب از پایان سلسله باوندیه کیوسیّه تا آغاز سلسله
۱۰۳	عمادیه
۱۱۵	فصل پنجم: هزارجریب از آغاز تشکیل سلسله عمادیه تا پایان این سلسله
۱۳۵	فصل ششم: دودانگه و چهاردانگه از پایان سلسله عمادیه تا امروز
۱۷۰	فهرست مآخذ

مقدمه

بخش هزارجریب که شامل دودانگه، چهاردانگه، هزارجریب بهشهر، چهارده کلاته دامغان، آستان رستاق سمنان، بخش‌هایی از سوادکوه و ساری، هزارجریب نکا و هزارجریب گلوگاه می‌شد، در گذشته‌های دور دارای وحدت سیاسی بود. در آن روزگاران هزارجریب به جبل شهریار، شهریارکوه، جبال قارن سوه تارن و ... شهرت داشت.

در سلسله پادشاهی در این بخش حکم رانند و این بخش شاهد هزاران حادثه و رویداد در طول تاریخ بوده است که آگاهان به تاریخ محلی می‌دانند که بعضی از حوادث به طور مختصر در منابع و مأخذ یاد شده‌اند و پاره‌ای دیگر به قید کتابت درنیامدند و به مرور زمان از یاد رفتند. تاکنون پژوهش مستقلی درباره تاریخ این بخش صورت نگرفت. مرعوم‌الاساقبال آشتیانی می‌نویسد: غرض اصلی ابن اسفندیار از نوشتن تاریخ طبرستان چنان‌که خود تصریح نموده، شرح ایام آل باوند بوده است از ابتدای ملک ایشان تا انجام کار آن سلسله.^۱

او در ادامه می‌افزاید: جای بسیار تأسف است که یکی از قسمت‌های دلکش تاریخ محمد بن حسن بن اسفندیار یعنی قسمت مربوط به آل بویه و آل

۱. تاریخ طبرستان، ابن اسفندیار، مقدمه، صفحه ۴.

زیار و ابتدای تاریخ آل باوند به کلی از دست رفته است.^۱ نظر به این که اولین سلسله از آل باوند یعنی باوندیه کیوسیّه در هزارجریب با مرکزیت فریم حکم می‌راندند، قسمت ازین رفته کتاب مذکور یقیناً حاوی اطلاعات دی‌قیمتی درباره تاریخ هزارجریب بوده است. این اسفندیار از کتابی منظوم با عنوان باوندنامه نام می‌برد که در عهد ملک حسام‌الدوله شهریار تألیف شد.^۲ این کتاب هم بعدها از بین رفت و اکنون در دسترس نیست.

این پژوهش نخستین اثر درباره تاریخ هزارجریب است؛ طبیعتاً خالی از نقص و اشباه است. توقع آن است که خوانندگان نقائص آن را به مؤلف تذکر دهند. ناگفته نماند که جهت رعایت اختصار عنوان فرعی کتاب، دودانگه و چهاردانگه قرار داده شده است. حال آن که هزارجریب، بسیار وسیع‌تر از این دو منطقه بوده است و ما در فصل اول در این زمینه به تفصیل سخن خواهیم گفت.

محمدعلی نوری خوش‌رودباری

تیر ماه ۱۳۷۸

۱. همان، صفحه ۳

۲. همان، صفحه ۴